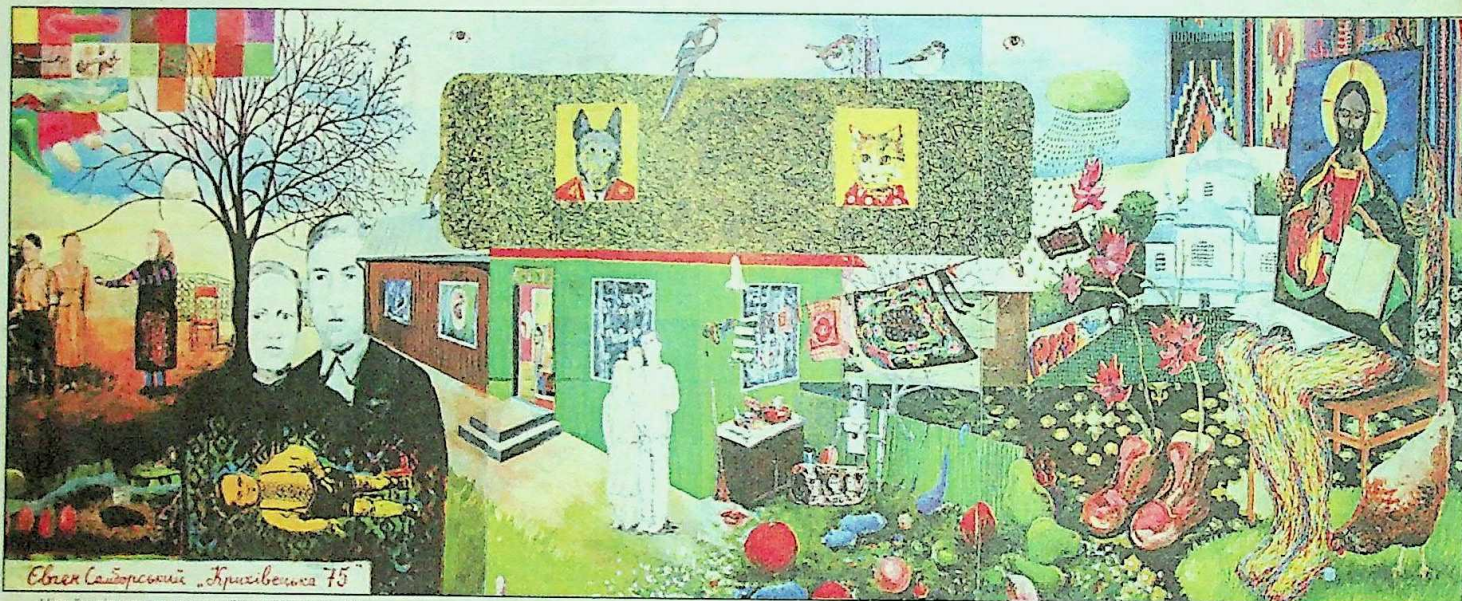

Цілий світ помістився на "Крихівецький 75"

Крихівецький сюрреалізм

Навколо так багато деструкції. Зрозуміло, що мистецтво не може її ігнорувати. Проте, як не крути, відрубані коров'ячі голови та розчленовані трупи, подані як модерне мистецтво, все одно залишаються лише відразливим натуралізмом і смертю. Звичайно, навіть найглибшу деструкцію можна потрактувати як наступний якісний етап у постмодернізмі, абсолютну нову концепцію, апокаліптичну дійсність, бла-бла-бла. Насправді ж все просто: негатив залишає по собі лише негатив. І навпаки. На жаль, бути творцем позитиву нині не модно.

На цьому фоні робота Євгена Самборського "Крихівецька 75", представлена у рамках мистецького проекту "Ініціатива 5*" (Івано-Франківський обласний художній музей, вул. Низова, 2) виглядає одкровенням. Цей проект, до речі, має на

меті об'єднати молодих митців Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Ужгорода і Тернополя. Куратори кожного з цих обласних центрів можуть представити 25 творів, незалежно від тематики, форми мистецького вираження і техніки. Однак спільною є основна вимога до авторів-учасників — творчий експеримент і пошук не повторності.

Проект здійснюється за принципом своєрідної гри — руху "поїзда", де на кожній "станції" до нього приєднується новий "вагон". Перша "станція" — Івано-Франківськ. Власне тут і пощастило відшукати те, чого так бракує сучасному мистецтву, — позитив.

Триптих "Крихівецька 75" Євген Самборський створив за три тижні. Хоча ідея — відтворити минуле, теперішнє і майбутнє своєї хати, подвір'я і всіх людей, які там жили і живуть, — виношувалась вже давно. Зрештою, фрагменти, уривки і деталі склалися у цілісну картинну біографію: "Я ніколи особливо не замислююсь над композиційною побудовою картини. Я вірю у мистецьку імпровізацію. Адже коли ти починаєш малювати, весь твій попередній досвід, все, що є у тебе в голові, проходить крізь тебе і знаходить свій вихід. Тому "Крихівецька 75" — це радше попередньо глибоко осмислена і пережита імпровізація. Саме за цей метод я дуже

люблю народне мистецтво і не сприймаю академічне".

Євгенова бабця простягас собі молодій і своєму чоловікові тарілку вишень і яблуко — "Ой вернись, літа моє, хоч до мене в гості". Ікона в руках людини, яка, можливо, колись житиме у цій хаті, як символ постійної присутності Бога. Очі, вуха, губи і ніс, розкидані по трьох частинах картини, — обличчя, душа, дух хати. Емоції, спогади, старі фотографії, окремі життя вималювані тут велетеньськими постатями близьких людей і дрібними побутовими деталями, які, однак, відіграють не менш важливу роль. Люди, тварини, птахи, фрукти і овочі, одне виникає з іншого, перспектива зміщується, історія одного подвір'я починається, розгортається, але не завершується на цьому полотні. Більше того, вагомість пропонуваної окремої біографії постолює перетворюється на фрагменти вселюдської. Здається, Євгенові вдалося зловити найсуттніше: незворот-

ну плінність життя. "Звичайно, можна щось наляпати і розповідати, що тут, мовляв, зображено і хата, і Крихівці, і все решта, але я не розумію такого мистецтва. Я хочу дуже багато сказати людям своїми роботами, хочу, щоб мої картини спонукали до роздумів. Разом з тим усвідомлюю, що якби я стільки не працював, скільки працюю, нічого б не вийшло. Я малюю весь свій вільний і невільний час. Як стиль мені дуже імponує народний сюрреалізм. Страшенно тишуся, що знаходжу натхнення в іванофранківцях, часто у пересічних людях. Велику роль у моїй творчості відіграють друзі".

"Крихівецька 75" стала одкровенням передовсім тому, що вона несе добро. На тлі сучасного мистецтва це виглядає новим або добре забутим старим. Так чи інакше, тим, що варто переосмислювати, з чим варто імпровізувати, до чого варто повертатися.

Тетяна БРУШЕВИЧ